

2015

OPĆINA NOVI GRAD
SARAJEVO

AMBROZIJA UNIŠTAVAJMO OPASNI KOROV

Za vršenje inspekcijskog nadzora nad provedbom mjera iz ove Odluke zadužuju se poljoprivredni, šumarski, urbanističko-ekološki, vodoprivredni i saobraćajni inspektorji Federalne uprave za inspekcijske poslove i kantonalnih uprava za inspekcijske poslove, ministarstva, svaki u svom djelokrugu rada.

NAPOMENA: BROŠURA SE U ELEKTRONSKOJ FORMI
NALAZI NA WEB STRANICI
www.novigradsarajevo.ba

OPĆINA NOVI GRAD
SARAJEVO

konkretnog usjeva ili zasada gajene biljke, može, hemijski suzbijati isključivo u ranim fazama porasta korišćenjem većeg broja raznih herbicida na bazi prometrina, bentazona, 2,4-D-a, 2,4-D + MCPA, fluoro-hloridona, dikambe, vernalata, tifensulfuron-metila ili primisulfuron-metila.

Mjere za sprječavanje širenja i uništavanje ambrozije provode:

1) vlasnici i korisnici poljoprivrednog zemljišta-obrađenog i neobrađenog (njive, voćnjaci, vinogradi, vrtovi i bašte, livade i drugo) zapuštenih površina i poljoprivrednog zemljišta

2) vlasnici i korisnici šumskog zemljišta (šuma i lovišta);

3) vlasnici i korisnici građevnog zemljišta-izgrađenog i neizgrađenog;

4) subjekti koji upravljaju vodotocima i kanalima i površinama uz vodotoke i kanale;

5) subjekti koji održavaju površine uz javne puteve, ceste i željezničke pruge;

6) subjekti koji upravljaju nacionalnim parkovima, parkovima, grobljima i drugim zelenim površinama;

7) vlasnici i korisnici zapuštenih zemljišnih površina pored puteva, staza, kao i utrina, degradiranih pašnjaka, zapuštenih parkova, iskrčenih mjeseta, u šumama i drugo.

Vlasnici, korisnici i subjekti koji zemljište na kome raste ambrozija posjeduju ili su za njega odgovorni ili ga na bilo koji način koriste snose troškove suzbijanja i uništavanja ambrozije, a ono se vrši tokom vegetacijske sezone, u više navrata, u periodu od aprila do kraja juna prije fenološke faze cvjetanja, pa sve do oktobra.

KAKO PREPOZNATI AMBROZIJU

Ambrozija, jednogodišnja biljka, naraste do 1,5 m. Ima vretenast korijen. Stablo je uspravno, razgranato, posuto grubim dlačicama. Listovi jajolikog oblika dugi su 5-10 cm, nasuprotno su raspoređeni, posuti su dlačicama, te razdijeljeni u uske režnjeve. Cvjetovi su glavičasti, žućkasti na vrhovima i skupljeni su u duge grozdaste cvasti. Godišnje jedna biljka proizvede prosječno 60.000

sjemenki. Sjeme ambrozije je izrazito otporno pa može preživjeti i do 30 godina. U našim krajevima niče sredinom aprila, cvatnja započinje sredinom jula i traje sve do prvih mrazeva. Oprašuje se vjetrom.

Biljke proizvode mnogo cvjetnog praha. Jedna zrela biljka ambrozije ima oko 170.000 cvjetova i otpušta i do 8 milijuna zrnaca polena. Polen ambrozije ima dobre aerodinamične osobine i oblik kuglice sa malim šiljcima na površini, a u sebi sadrži alergene bjelančevinaste strukture. Polen ambrozije je izrazito pokretan, širi se oko jedan kilometar uokrug biljke, a vjetar ga može raznijeti i na udaljenosti nekoliko stotina kilometara.

S obzirom da je polen ambrozije izrazito alergogen, koncentracija već od 20 do 30 zrnaca peludi u 1m^3 zraka ili 1.000 zrnaca u prostoriji mogu, kod izrazito osjetljivih ljudi izazvati alergijsku reakciju. Osobe koje su manje osjetljive na ambroziju neće imati smetnje kod koncentracije od 200 zrnaca polena u 1m^3 zraka, a kod koncentracije od 200 do 1.000 zrnaca polena u 1m^3 zraka kod većine će se pojaviti simptomi.

PORIJEKLO I RASPROSTRANJENOST

Ambrozija je porijeklom iz Sjeverne Amerike, odakle je u Evropu uvezena kontaminiranim pošiljkama sjemena. Zbog svoje izuzetno velike reproduksijske moći ali i dobre sposobnosti prilagođavanja novim uslovima okoline, u Evropi se veoma brzo i lahko širi, kako na poljoprivrednim tako i na nepoljoprivrednim zemljиштima. Veoma često raste na narušenim zemljиштima, pored puteva, pruga, na međama, đubrištima, pored kuća i slično.

ŠTETNOST PO ZDRAVLJE LJUDI

Polen ambrozije je jedan od najjačih poznatih alergenata. Sluznica organa za disanje je kontaktno mjesto gdje polen kod osjetljivih bolesnika pokrene alergijsku reakciju. Kao manifestacija alergije javlja se crvenilo očiju, suzenje, začepljenje nosa, svrab u nosu, kihanje, kašalj, otežano disanje, astma i promjene na koži i probavi. Prag koji izaziva alergijske reakcije je vrlo nizak, manje od 20 polenovih zrna po kubnom metru zraka. Danas se smatra da je oko 10% stanovništva alergično na polen ambrozije.

ŠTETNOST U POLJOPRIVREDI

Štetnost ambrozije u poljoprivredi je velika, jer ona, zahvaljujući svom izuzetno jakom korjenskom sistemu i bujnoj vegetativnoj masi, iz zemljišta iznosi velike količine hranjivih materija, prouzrokujući time osiromašenje zemljišta. Osim toga, ambrozija je veoma jak kompetitor, zbog čega doprinosi značajnom smanjenju prinosa i kvaliteta biljnih kultura.

SUZBIJANJE

Suzbijanje ambrozije nije ni jednostavno, ni lako. Dobre rezultate može dati samo integralni pristup suzbijanja ovog korova, koji podrazumjeva kombinovano korišćenje mehaničkih, agrotehničkih i hemijskih mjera suzbijanja.

Od mehaničkih mjera za preporuku je pravovremeno uništavanje ove biljke košenjem ili čupanjem, u cilju sprječavanja njenog cvjetanja i plodonošenja.

Od agrotehničkih mjera za preporuku su sve intenzivno i blagovremeno obavljene agrotehničke mjere koje doprinose održavanju poljoprivrednih površina u nezakoravljenom stanju, pri čemu uništavanje ovog korova osnovnom i dopunskom obradom, kao i međurednim kultiviranjem kod okopavina, ima poseban značaj.

Od hemijskih mjera suzbijanja ove biljke na raznim nepoljoprivrednim površinama za preporuku je korištenje takozvanih neselaktivnih (totalnih) herbicida na bazi glifosata, glufosinat-amonijuma, dihlubenila ili imazapira, dok se ambrozija kao korov na poljoprivrednim